

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 77 hallituksen esityksen johdosta asunto-olojen kehittämisrahaston lainanottovaltuuksista vuonna 1991

Eduskunta on 20 päivänä syyskuuta 1990 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistele-
vasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o
120 asunto-olojen kehittämisrahaston lainanot-
tovaltuuksista vuonna 1991. Eduskunnan pää-
töksen mukaisesti valiokunta on pyytänyt halli-
tuksen esityksestä toisen lakivaliokunnan lau-
sannon, joka on tämän mietinnön liitteenä.

Hallituksen esitys

Laki asunto-olojen kehittämisrahastosta an-
netun lain muuttamisesta (695/90) tuli voi-
maan syyskuun 1 päivänä. Sen 2 §:n 2 momen-
tin mukaan rahastolle voidaan ”ottaa lainaa
eduskunnan tulo- ja menoarvion käsittelyn yh-
teydessä myöntämien valtion lainanottoval-
tuuksien rajoissa sen mukaan kuin valtioneu-
vosto määrää”.

Jotta asunto-olojen kehittämisrahasto voisi
rahoittaa valtion tulo- ja menoarviossa asetet-
tujen asuntotuotantotavoitteiden mukaisen
määrän asuntoja, sille ehdotetaan hallituksen
esityksessä annettavaksi oikeus ottaa pitkä- ja
lyhytaikaista lainaa yhteensä 2 650 miljoonan
markan bruttomäärään asti, josta nettolainan-
otto saa olla enintään 1 750 miljoonaa mark-
kaa.

Valiokunnan kannanotot

Valiokunta on käsitellyt asian ja todennut

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 1990

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokun-
nassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Mäki-
Hakola, varapuheenjohtaja Luttinen, jäsenet
Ahonen, Ajo, Hokkanen, Isohookana-Asun-
maa, Kääriäinen, Laaksonen, Lahti-Nuuttila,

hallituksen esityksen tarkoituksenmukaiseksi.
Hallituksen esityksen perusteluihin yhtyen va-
liokunta on päättänyt asettua puoltamaan hal-
lituksen esityksen hyväksymistä. Valiokunta
toteaa, että asuntolainajärjestelmien uudista-
misesta huolimatta asuntorahaston lainoitus-
toiminta tulisi kokonaisuutena mitoittaa alku-
peräisen suunnitelman mukaiseksi. Lisäksi va-
liokunta katsoo, että annettavissa lainaval-
tuuksissa olisi vastaavien valtuuksien myöntämi-
sen yhteydessä yleensä noudatetun käytännön
mukaisesti erotettava bruttomääräinen ja net-
tomääräinen lainanottovaltuus. Bruttomääräi-
nen lainanottovaltuus ehdotetaan mitoitetta-
vaksi 900 miljoonaa markkaa suuremmaksi
kuin nettomääräinen lainanottovaltuus.

Edellä esitetyn perusteella valiokunta kun-
nioittaen ehdottaa,

*että eduskunta oikeuttaisi asunto-
olojen kehittämisrahaston vuonna 1991
ottamaan valtioneuvoston määräämissä
rajoissa asunto-olojen kehittämisrahas-
tosta annetun lain, sellaisena kuin se on
muutettuna 17 päivänä elokuuta 1990
annetussa laissa (695/90), 2 §:n 2 mo-
mentissa tarkoitettua lainaa enintään
2 650 000 000 markan bruttomäärään
asti siten, että nettomääräinen lainanot-
to on enintään 1 750 000 000 markkaa
ja että valtiokonttorin tehtävänä on
ottaa lainat ja päättää niiden tarkem-
mista ehdoista.*

Malm, Mattila, Rusanen, Sasi, Savolainen,
Tenhiälä, Viljanen ja Vähäkangas sekä varajä-
senet Ikkala, Kalliomäki, Kietäväinen ja Riihi-
järvi.

Vastalause

Valiokunta päätti asuntotuotantolain käsittelyn yhteydessä muuttaa lain voimaantuloa siten, että uuden lainoitusjärjestelmän piiriin tulevat kaikki ensi vuonna myönnettävät omistusasunlainat ja hakemuksesta myös perusparannuskohteet. Tämä merkitsee sitä, että kuluvana syksynä haetut 2 000 omistusasunlainaa myönnetään uuden lain mukaisesti 80 %:n suuruisena hankintahinnasta. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tämä edellyttää 364 miljoonan markan lisäystarvetta asuntorahaston lainanottovaltuuksiin. Valiokunta ei tätä lisäystä kuitenkaan esitä.

Asuntohallitus joutui kuluvan kuun puolivälissä keskeyttämään asuntolainapäätösten tekemisen asuntorahaston varojen loputtua. Odot-

tamassa on yli 3 000 vuokra-asunnon kohteet. Näiden hankkeiden toteuttamiseen olisi ollut välttämätöntä osoittaa varat jo kuluvan vuoden puolella. Jotta näiden asuntojen toteuttaminen ja lisäksi budjetin perusteissa mainitun tuotantotavoitteen saavuttaminen voidaan turvata, tulisi lainanottovaltuuksia lisätä yhteensä 1 000 000 000 markalla.

Edellä todetun perusteella ehdotamme,

että valtiovarainvaliokunta esittäisi asuntorahaston oikeuttamista ottamaan lainaa enintään 3 650 000 000 markan bruttomäärään asti, josta nettolainanottoa on 2 750 000 000 markkaa.

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 1990

Timo Laaksonen
Hannu Tenhiälä
Kalevi Mattila

Heikki Riihijärvi

Juhani Vähäkangas
Tytti Isohookana-Asunmaa
Timo Kietäväinen

EDUSKUNNAN
TOINEN LAKIVALIOKUNTA

Helsingissä

23 päivänä marraskuuta 1990

Lausunto n:o 4

Liite

Valtiovarainvaliokunnalle

Eduskunnan päätöksen mukaisesti valtiovarainvaliokunta on kirjeellään 21 päivänä syyskuuta 1990 pyytänyt toisen lakivaliokunnan lausunnon hallituksen esityksestä n:o 120 asunto-olojen kehittämisrahaston lainanottovaltuuksista vuonna 1991.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina ylijohtaja Martti Lujanen ympäristöministeriöstä, vanhempi hallitussihteeri Eeva-Liisa Ratilainen valtiovarainministeriöstä, johtaja Kalevi Pykälä valtiokonttorista sekä johtaja Timo Heinonen ja ylitarkastaja Soili Castrén asuntohallituksesta, edustaen myös asunto-olojen kehittämisrahastoa.

Hallituksen esitys

Asunto-olojen kehittämisrahastolle voidaan ottaa valtion tulo- ja menoarviossa vahvistetun myöntämisvaltuuden nojalla myönnettyjen lainojen rahoittamiseksi lainaa eduskunnan erikseen myöntämien lainanottovaltuuksien rajoissa sen mukaan kuin valtioneuvosto määrää.

Jotta asunto-olojen kehittämisrahasto voisi rahoittaa valtion vuoden 1991 tulo- ja menoarvioesityksessä asetettujen asuntotuotantotavoitteiden mukaisen määrän asuntoja, sille ehdotetaan hallituksen esityksessä annettavaksi oikeus ottaa pitkä- ja lyhytaikaista lainaa yhteensä 2 650 miljoonan markan bruttomäärään asti, josta nettolainanotto saa olla enintään 1 750 miljoonaa markkaa.

Valiokunnan kannanotot*Joustavuuden lisääminen arava-
rahoituksessa*

Asunto-olojen kehittämisrahaston perustamisella pyrittiin parantamaan asuntorahoit-

tuksen joustavuutta ja lieventämään asuntorahoituksen vuosittaista sidonnaisuutta. Tähän tavoitteeseen on päästy siltä osin, että edellisiltä vuosilta mahdollisesti käyttämättä jääneet myöntämisvaltuudet ja rahat voidaan käyttää ilman erityispäätöksiä seuraavien vuosien aikana. Sen sijaan rahaston lainanottovaltuudet on tähän asti myönnetty vuosittaisina, jolloin käyttämättä jäänyttä lainanottovaltuutta ei ole ollut mahdollista käyttää seuraavien vuosien aikana.

Keskeinen rahaston joustavaa toimintaa rajoittava tekijä on se, että toisaalta rahaston myöntämisvaltuudet ja toisaalta rahaston lainanottovaltuudet ja rahastosiirto määritellään vuosittain valtion tulo- ja menoarviossa. Jotta rahasto voisi toimia mahdollisimman joustavasti erilaisissa suhdannetilanteissa ja tasata asuntorakentamisen vaihteluita, tulisi arava-asuntojen aloittamistavoitteet asettaa useamman vuoden aikavälille ja mitoittaa myöntämisvaltuudet sekä lainanottovaltuus ja rahastosiirto nykyistä väljemmin.

*Asunto-olojen kehittämisrahaston
varojen hankinta*

Rahaston varainhankinta on tähän asti perustunut institutionaalisille sijoittajille myytyihin joukkovelkakirjalainoihin. Jotta rahaston varainhankinnassa voitaisiin joustavasti hyödyntää rahamarkkinatilanteen muutokset ja turvata varojen saanti rahastolle mahdollisimman edullisin ehdoin, valiokunta katsoo, että asunto-obligaatioita tulee vastaisuudessa tarjota myös yksityisten kansalaisten merkittäväksi. Samalla valiokunta katsoo, että asunto-obligaatiojärjestelmää tulee jatkossa kehittää siten, että sen avulla voidaan tarjota yksityisille kansalaisille mahdollisuuksia myös asuntosäästämiseen.

Lainanottovaltuuden perustelut

Toinen lakivaliokunta on mietinnössään n:o 14 hallituksen esityksestä n:o 263 asuntolainajärjestelmien uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi ehdottanut, että asuntotuotantolain muutosehdotuksen voimaantulosäännöstä muutettaisiin siten, että omistusravainlainat ja peruskorjauslainat voitaisiin myöntää uuden lain mukaisina, vaikka niitä koskevat hakemukset on jätetty ennen lain voimaantuloa. Voimaantulosäännöksen muuttaminen edellä esitetyllä tavalla saattaa johtaa myöntämisvaltuutusten tarkistamiseen budjettikauden aikana.

Edellä esitetyn perusteella toinen lakivaliokunta esittää kunnioittaen lausuntonaan,

että valtiovarainvaliokunta ottaisi huomioon, mitä tässä lausunnossa on esitetty, sekä

että eduskunta oikeuttaisi asunto-olojen kehittämisrahaston vuonna 1991 ottamaan valtioneuvoston määräämissä rajoissa asunto-olojen kehittämisrahastosta annetun lain, sellaisena kuin se on muutettuna 17 päivänä elokuuta 1990 annetussa laissa (695/90), 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua lainaa enintään 2 650 000 000 markan bruttomäärään asti siten, että valtiokonttorin tehtävänä on ottaa lainat ja päättää niiden tarkemmista ehdoista.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Säilynoja, jäsenet Kautto, Kohijoki, Korkia-Aho,

Lapiolahti, Löyttyjärvi, Myller, Mönkäre, Röntynen (osittain), Saastamoinen, Savela ja Vuoristo sekä varajäsen Särkijärvi.

Eriävä mielipide

Valiokunta päätti asuntotuotantolain käsittelyn yhteydessä muuttaa lain voimaantuloa siten, että uuden lainoitusjärjestelmän piiriin tulevat kaikki ensi vuonna myönnettävät omistusravainlainat ja hakemuksesta myös perusparannuskohteet. Tämä merkitsee sitä, että kuluvana syksynä haetut 2 000 omistusravainlainaa myönnetään uuden lain mukaisesti 80 %:n suuruisena hankintahinnasta. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tämä edellyttää 364 miljoonan markan lisästarvetta asuntorahaston lainanottovaltuuksiin. Valiokunta ei tätä lisäystä kuitenkaan esitä.

Asuntohallitus joutui kuluvan kuun puolivälissä keskeyttämään asuntolainapäätösten tekemisen asuntorahaston varojen loputtua. Odot-

tamassa on 3 000 vuokra-asunnon kohteet. Näiden hankkeiden toteuttamiseen olisi ollut välttämätöntä osoittaa varat jo kuluvan vuoden puolella. Jotta näiden asuntojen toteuttaminen ja lisäksi budjetin perusteluissa mainitun tuotantotavoitteen saavuttaminen voidaan turvata, tulisi lainanottovaltuuksia lisätä yhteensä 1 000 000 000 markalla.

Edellä esitetyn perusteella katsomme, että valiokunnan olisi tullut esittää lausuntonaan,

että asunto-olojen kehittämisrahasto oikeutettaisiin ottamaan lainaa enintään 3 650 000 000 markan bruttomäärään asti, josta nettolainanottoa on 2 750 000 000 markkaa.

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 1990

Marja-Liisa Löyttyjärvi

Vappu Säilynoja